

ומפרשין: למאי נפקא מינה?

למשמושי בהו זוודתא [להכין להם תכריכים, שהן צידה לדרך למתים, וצידה לדרך מתרגמינן: זוודא לאורחא, רש"י עבודה זרה דף יז, א].

אמר רב נחמן אמר שמואל: יצא חוץ לתחומו לדעת [מרצוננו], אין לו במקום שיצא לשם אלא ארבע אמות.

ותמהינן עלה: פשיטא!

והרי השתא מי שהוציא אוהו נכרים לאונסו, איתא במשנתנו שאין לו אלא ארבע אמות, יצא לדעת, שעשה איסור מרצונו, וכי מיבעיא למימר שאין לו אלא ארבע אמות!?

אלא אימא הכי אמר רב נחמן משמיה דשמואל: אפילו אם הוציא אוהו נכרים [על פי רש"י], אם חזר לתוך תחומו לדעת ושלא כדין, אין לו אלא ארבע אמות, ואין אומרים שכאילו לא יצא, כשם שאמרו במשנתנו כשהוצירוהו נכרים לאונסו.

ותמהינן עלה: הא נמי תנינא במשנתנו.

דקתני: החזירוהו נכרים כאילו לא יצא, ותידוק מינה: החזירוהו נכרים לאונסו הוא דכאילו לא יצא, אבל הוציא אוהו נכרים — כבמתניתין, דמיירי כשהוציא אוהו נכרים כדקתני רישא — וחזר לדעת, אין לו אלא ארבע אמות!

אלא אימא הכי קאמר: יצא לדעת והחזירוהו נכרים לאונסו, אין לו אלא ארבע אמות, כיון שיצא לדעת.

ותמהינן עלה: הא נמי תנינא במשנתנו, דקתני: מי ש"הוציא אוהו" נכרים וכו' והחזירוהו כאילו לא יצא. ותידוק מינה: הוציא אוהו והחזירוהו הוא דכאילו לא יצא, אבל יצא לדעת אפילו אם נכרים הם שהחזירוהו, לא.

ודחינן: איצטריך לרב נחמן לאשמועינן דאם יצא לדעת והחזירוהו אין לו אלא ארבע אמות.

כי מהו דתימא דמשנתנו אין להוכיח דין זה, דמשנתנו לצדדין קתני, כלומר: סיפא דמיירי בהחזירוהו נכרים לא קאי ארישא דמיירי בהוציא אוהו, והכי תנן:

מי שהוציא אוהו נכרים בין שהוא עומד בחוץ, ובין שחזר לדעת אין לו אלא ארבע אמות. אבל יצא אפילו לדעת והחזירוהו נכרים כאילו לא יצא.

קא משמע לן רב נחמן: דסיפא ארישא קאי, ולא אמרינן שכאילו לא יצא, אלא כשיצא שלא לדעתו, וחזר שלא לדעתו.⁶

בעו מיניה מרבה: הוציא אוהו נכרים — שאין לו אלא ארבע אמות — והוצרך לנקבו, מהו לצאת חוץ מארבע אמותיו למקום צנוע?

דקתני החזירוהו נכרים הוא דחזור לתחומו ולא בחזר לדעת, היינו דוקא כשיצא לדעת, [דהא לאו ארישא קאי]. אבל בהוציא אוהו נכרים לבד

6. כתבו הראשונים: דלפי מה דאמרינן השתא, דאפשר לפרש מתניתין דלצדדין קתני, אם כן איכא נמי למימר — אי לאו רב נחמן — דסיפא